

Ook in deze rubriek? **Stuur een tweet naar @schrijvenonline met als #beterschrijven** waarin je de redactie uitnodigt voor je schrijffactiviteit

Schrijven is inademen, lezen uitademen

Christine de Vries gaf onlangs de schrijfworkshop *Vrouwen voor het Voetlicht* in museum Catharijneconvent in Utrecht. Een impressie van *Gonny Pasma-Sakkers*.

GEWAPEND MET potlood en een vragelijst gaan we het museum in op zoek naar een kunstwerk dat ons zal inspireren. De groep bestaat uit meer dan 50 personen, dus we vallen wel op tussen de andere bezoekers. Ik blijf stilstaan bij het zelfportret van Anna Maria Schurman, de eerste vrouw die dankzij haar buurman, hoogleraar Voetius, aan de universiteit van Utrecht mocht studeren. Wel achter een gordijn, want anders zou ze haar mannelijke medestudenten afleiden. We worden ingedeeld in groepjes van vijf en krijgen de spelregels te horen.

- Schrijf als een schilder die voorstudies maakt,

- Onthou je van commentaar bij het voorlezen. Het blijkt inderdaad moeilijk om tijdens het voorlezen geen feedback te geven. De tweede opdracht wordt een dagboekfragment. *Je bent de kunstenaar en noteert aan het eind van de dag wat je precies hebt gedaan.*

Omdat het een zelfportret van Schurman is, kan ik vanuit haarzelf spreken en begin ik ijverig te pennen. Dat schijnt niet bij iedereen zo te zijn, want opeens klinkt de stem van Christine: "Als je binnen de tijd stopt omdat je het niet meer weet, herhaal dan je laatste woord net zolang tot je weer in de flow komt."

Na het voorlezen van onze fragmenten vraagt Christine ons hoe we dit ervaren. Er komen heel verschillende reacties. Maar vooral de restrictie geen commentaar te geven, werkt verrassend.

We krijgen de volgende opdrachten.

1. *Als het kunstwerk straks klaar is, waar gaat het dan heen?*
2. *Stap in je kunstwerk, kijk om je heen en vertel vanuit dat perspectief wat je ziet.*

Ik geef mijn zelfportret aan Voetius en vertel vanaf mijn plaats aan de muur in zijn studeerkamer iets over mijn leermeester.

Opdracht 3: *Laat een opvallend detail uit het kunstwerk iets vertellen.*

De vastberaden blik, die mij

uiteindelijk voor Schurman liet kiezen, zet ik om in de woorden:

"Er is altijd wel een manier om aan het keurslijf te ontsnappen waar de maatschappij je in heeft geduwd." *Geef je reactie hierop, luidt de volgende opdracht.*

Inmiddels heb ik mij al zo met Schurman vereenzelvigd, dat de woorden vanzelf uit mijn pen vloeien. Als we als laatste moeten vertellen wat dit kunstwerk over ons leven van vandaag zegt, begrijp ik opeens waarom ik voor haar heb

gekozen in plaats van voor het boek. Zij was de sterke vrouw die ik zo graag zou willen zijn.

Deze laatste opdracht blijkt nogal wat emoties los te hebben gemaakt, waardoor sommigen voor het voorlezen liever passen, wat alleen

maar begrip en respect oplevert. Maar we nemen het advies van Christine – om voortaan al ons schrijfwerk hardop voor te lezen – ter harte, want schrijven en lezen blijken inderdaad bij elkaar te horen als een in- en een uitademing. ■

Christine de Vries geeft les volgens de Shodo-methode. Met Shodo, in het Japans 'de weg van schrijven', staat niet het product, maar het creatieve proces centraal. Volgens De Vries is dagboekschrijven een creatieve weg die de verbinding met je innerlijke zelf (opnieuw) kan vormgeven en herstellen.

www.shodo.nl